

гарската патриаршия, която пъкъ биде унищожена въ края на осемнадесетото столѣтие. Националната писменность на българитѣ още въ X вѣкъ се стремила да достигне най-богатата и най-модерната византийска литература въ онова врѣме.*

Българитѣ, заобиколени отъ всички страни съ врагове въ продължение на осъмъ вѣка, естествено се бояли за своята политическа самостоятелность и всячески се мжчили да я запазятъ отъ своитѣ врагове. И само въ края на XIV вѣкъ България я постигна единъ погромъ — нашествието на османлиитѣ, което оказа най-рѣшително влияние върху националнитѣ ѝ сѣдбини. Дивитѣ азиатски орди на непознатото дотогава турско племе—османлиитѣ—нахълтаха единъ день на Балканския полуостровъ и слѣдъ като прѣобърнаха на прахъ и пепель всичко, що имъ се изпрѣчи по пѣтя, спрѣха своето побѣдоносно шествие едвамъ прѣдъ стѣнитѣ на Виена. Нашествието на османлиитѣ се случило въ най-нещастно врѣме въ историята на южното славянство. Славянството тогава, споредъ думитѣ на съврѣмения лѣтописецъ — Кантакузень, било раздробено на хиляди части, които сж били въ междуособна война. А при това, новиятъ врагъ билъ тѣй могжщественъ, щото и гордата Византия не е могла да устои на тежкитѣ удари. Българскиятъ народъ, дотогава единъ отъ главнитѣ фактори въ културата и напрѣдка на полуострова, най-жестоко изпита грознитѣ удари на кръвожаднитѣ завоеватели. Тия удари, колкото и жестоки да сж били за нѣкогашна България, не сж могли безслѣдно да унищожатъ единъ народъ, който ималъ десетъ столѣтия свой исторически животъ.

* М. Дриновъ, Славянски Сборникъ, т. II, стр. 23 и 25.